

اقتصاد کشور شرایط سختی را سپری می کند، تورم از محدوده آرامش خارج شده و قیمت ها در حال افزایش است، رشد اقتصادی کاهش پیدا کرده و امید به رونق در ماه های آینده نیز کمتر شده است. با این همه، تمام وقت انرژی سیاست گذاری اقتصادی کشور معطوف نرخ ارز شده و روزی نیست که دولتمردی سابق یا قدرتمندی حاضر، سازی کوک باشد و پیش بینی ترخی نکرده باشد یا نسخه های را مخفیانه یاد ملاحظه به «دولتمردان تشنه شنیدن اخبار خوب»، ارائه نکرده باشد. آنچه در این میان ناگفته مانده واقعیت اقتصاد ایران است. اقتصاد که در آن بانک مرکزی با ابزارهایی نه چندان قوی و کارآمد متولی تورم و نظارت بر عملکرد نظام پولی است. وزارت اقتصادی که عمدتاً مالیات جمع می کند و دخل دولت را فراهم می آورد؛ ولی خرج و هزینه ها را سازمان برنامه به عهده گرفته است که این افت را ظاهر چاره های نیست و گوش شنوایی برای حل آن نیست. در چنین اوضاعی، نوسانات نرخ ارز که معلول و نه علت مشکلات اقتصادی کشور است، هزاران دایه پیدا می کند و هر کس رهنمودی برای کاهش نرخ می دهد. در چنین اوضاعی، مردم نیز انگشت حیرت به دندان گرفته و خواننده اخبار و تحلیل های عجیب و در عین حال متضاد هستند. البته، همزمان، آنچه نرخ ارز را به وضعیت امروزی در آورده است بی محابا به جولان خود ادامه می دهد. این هیولا که به آرامی تمامی ثبات اقتصادی کشور را تهدید می کند، از دیده ها و سخنرانی ها غایب است. این هیولا، چیزی جز نظام آشفته بانگی و ناترازی ترانز نامه بانک ها نیست که هر روز بر آتش ناپاسامی اقتصادی می دمدم. اما در این میان، برخی از افراد به گونه های حیرت انگیز به عوام فریبی روی آورده اند که گویی فردایی نیست. این عزیزان که چیزی را به دقت مکتوب نمی کنند و بسیار مشتاق بیان شفاهی نظرات خود هستند به هیچ قاعده اقتصادی خود را متعهد نمی دانند، مانند فردی که با جادو و جنبل و ورد به بیمار شفای دهد، ولی بر سر در مطبخ عنوان «کتور و استاد دانشگاه» است. به تازگی یکی از چهره های سیاسی و اقتصادی کشور نسخه جالبی برای بیرون رفتن از مشکلات اقتصادی کنونی پیچیده است. در کمال تعجب این نسخه شبیه اقداماتی است که بارها آزموده شده است. به صورت ساده ایشان معتقدند نرخ ارز در عددی ثابت شود و با بگیر و ببند و داغ و درفش هر جنبنده ای را که از این نرخ تخلفی کرد، به تیغ سپرد و البته همه اطلاعات دریافت کنندگان و فروشندگان ارز را در اختیار مردم گذاشت. در عین حال، نرخ بهره بانکی را کاهش داد تا تولید رونق گیرد و اگر مردم گرسنه شدند، از کوپن و جیره غذایی استفاده کرد، چرا که این روش ها حتی در آمریکا اجرا شده اند. این نسخه همان حکایت جادو جنبل و نسخه آن مدعی در مان بیمار است که در مطب خود به جای دارو و عمل جراحی و التیام بیمار ورودی خواند و فال می گیرد. شور، بختانه به نظر می رسد بسیاری از سیاستمداران نیز این بساط عوام گرایی و خرافه گویی را می پسندند.

با وجود همه نقدها، باید از کسانی که جرات می کنند و چنین نگاههایی را در قالب یک بسته پیشنهاد می کنند، تشکر کرد، چرا که به هر حال کسی از این بزرگواران جرات کرد تا بسته خود را پیشنهاد کند. زیرا پس از ثبت آن در رسانه ها دیگر نمی توانند حاشا کنند که چه نسخه ای برای اقتصاد کشور پیچیده اند. مردم باید بدانند چرا اوضاع اقتصادی کشور به اینجا رسیده است. دلیل اصلی این بساط، همین نسخه پیچی است که در خفا و در قالب نامه های خصوصی ارسال می شود، ولی این بار یکی از آنها علنی شده است. مردم باید بدانند در اوج تحریم ها، ایشان نسخه افشای اسامی همه فروشندگان و دریافت کنندگان ارز را می بینند. مردم باید بدانند ایشان در اوج تحریم ها به سیاستمدار توصیه می کنند که نرخ ارز را میخکوب کنند و البته نمی دانند که بهای میخکوب کردن نرخ ارز، تخلیه منابع ارزی است. در واقع ایشان می فرمایند که صندوق ذخایر ارزی کشور را خالی کنیم تا نرخ ارز ثابت بماند و دیری نپاید که با دسترسی تهیه در مقابل تحریم کننده زانو بزیم که نفت را در برابر غذا و دارو به «نمن بخش» بخرند. ایشان در اوج تحریم ها و بحران ارزی حکم به کاهش نرخ بهره می دهند، این دیگر در هیچ کتاب اقتصادی یافت نمی شود. نتیجه این است که با این تدبیر مردم به بانک ها هجوم برده تا پول خود را خارج کرده و وارو چیزهای دیگر بخرند. مردم باید بدانند ارائه کننده چنین ایده هایی سال ها در عرصه تصمیم گیری حضور داشته است چه در قالب نماینده مجلس، چه در قالب وزیر، چه در قالب عضو شورای پول و اعتبار. حال نباید تعجب کرد از اوضاعی که در بانک ها و اقتصاد جریان است.

عرضه نفت در بورس انرژی، عملیاتی می شود

راهکار ایران برای تحریم های ۱۳ آبان

امین قلعه ای

«بخش خصوصی به دنبال مار جین است. این معاملات، مار جین های مطلوب دارد ولی مار جین سفته بازی ندارد. آخرین پیام من این است که سرمایه گذار ایرانی باید حس ناسیونالیستی اش را نشان دهد و فقط به دنبال منابع نباشد، البته نباید بگوییم که زیان کند. باید سود کند اما سود معقول در شرایط اضطراری. این را اگر سرمایه گذاری ایران فهمد و ناسیونالیست باشد، همین اندازه برای ایران کفایت می کند. البته بخش خصوصی در عدد های ۳۵ هزار بشکه ای وارد می شود. ما در حوزه اجرای این طرح همه پیش بینی های لازم حتی در حوزه حمل و نقل در یابی محموله های کوچک را کرده ایم». این جملات بخشی از اظهارات علی کار در مدیر عامل شرکت مالی نفت ایران در جمع خبرنگاران در مورد فروش نفت در بورس انرژی از ششم آبان ماه است. سه شنبه گذشته زمانی بود که بیژن زنگنه، وزیر نفت کشورمان که در چهارمین کنگره راهبردی باشگاه نفت و نیرو سخنرانی می کرد خبر عرضه یک میلیون بشکه نفت خام در بورس انرژی با قیمت پایه ۷۹،۱۵ دلار بر بشکه را اعلام کرد. زنگنه البته در این نشست گفت موضوعاتی نظیر فروش نفت در بورس هزاران مساله دارد که تا زمانی که این مسائل و جزئیات حل نشود، نمی توان به انجام این کار مبادرت کرد. حال گفته می شود که خریداران نفت در رینگ بین المللی بورس انرژی با ۱۰ درصد پیش پرداخت و ۱۰ درصد پرداخت در روز حمل می توانند نفت را بخرند.

کادر در این مورد می گوید: «اطلاعه عرضه در ۲۳ مهر ماه منتشر شد و عرضه در ششم آبان ماه صورت می گیرد. میزان عرضه، یک میلیون بشکه نفت خام سبک در رینگ بین المللی بورس انرژی است. تسویه معامله به صورت ۲۰ درصد ریالی (نقدی) و ۸۰ درصد ارزی (اعتباری) است و قیمت پایه بر اساس قیمت های معاملاتی امور بین الملل شرکت ملی نفت ایران در اطلاعیه عرضه اعلام شده و متقاضیان روی قیمت نفت خام رقابت می کنند». بیست سال پس از زمانی که برای نخستین بار ایده ایجاد «بورس انرژی ایران» شکل گرفت، در این بستر معاملاتی از تاریخ ۱۶ آبان، برای نخستین بار یک میلیون بشکه نفت خام در بورس انرژی عرضه می شود. «طرح عرضه نفت خام به صورت ارزی در بورس انرژی» اواخر شهریور ماه گذشته در شورای عالی هماهنگی اقتصادی به تصویب رسید تا همزمان با بازگشت تحریم های آمریکا از اواسط آبان که فروش نفت ایران را نشانه رفته است، روش های فروش نفت کشور متنوع تر شود. از زمانی که دولت با هدف همکاری بخش خصوصی در فروش نفت خام ایران و کم کردن اثرات تحریم، دستور صادر کرد نقدها و بحث های فراوانی پیرامون چگونگی اجرای این دستور در میان کارشناسان شکل گرفت. «آماده نبودن زیرساخت ها برای عرضه نفت خام در بورس انرژی» و «ظهور بایک زنجاری های جدید از دل عرضه نفت در بورس انرژی» از جمله بحث برانگیزترین نقدهایی است که از سوی برخی کارشناسان در رابطه با عرضه نفت خام در بورس انرژی مطرح

می شود. می توان گفت این انتقادها از «صدها مساله کوچکی» ریشه می گیرد که زنگنه نیز همزمان با اعلام خبر عرضه نفت خام در بورس انرژی به آن اشاره کرد. وزیر نفت کشورمان در این زمینه با تاکید بر اینکه اقداماتی مانند عرضه نفت خام در بورس انرژی در حرف بسیار خوب به نظر می رسند، عقیده دارد از آنجا که صدها مساله کوچک در انجام چنین کاری وجود دارد، افرادی که در معاملات نفت خام شرکت می کنند باید بدانند در معامله ای بدون ابهام شرکت کرده اند و باید به سوالات بسیار جزئی در این زمینه پاسخ دهند. او تاکید کرد که صحبت هایش از روی «بهبود نظری نیست» زیرا در زمینه فروش نفت «تکلیف مردم باید روشن باشد».

فروش نفت در بورس زمانبر است

در همین حال اما علی کار در مدیر عامل شرکت ملی نفت در پاسخ به سئوال خبرنگاران در مورد آمادگی این شرکت برای عرضه نفت در رینگ بین المللی بورس انرژی و اظهارات وزیر نفت در مورد جزئیات موضوع گفت: «شاید حرف ایشان به این موضوع متصل شد. البته ما باید یک سری فعالیت ها را مدل کنیم و جلوی بایک تا ایده پسرورش باید. برای عملیاتی کردن ایده باید وقت گذاشت، ساعت ها مطالعه کرد و جلسه گذاشت تا تمام زوایای موضوع در بیاید. در مورد بورس و اوراق اگر کسی برود اطلاعیه عرضه را ببیند می فهمد که تمام ابعادش با دقت دیده شده و ما فکر می کنیم مشکلی ندارد. با این حال آماده هستیم اگر کسی ایرادی را متوجه کار کرد، آن را واقعاً اصلاح کنیم». رضا پدیدار، عضو کمیسیون خصوصی به معاملات نفت خام،

اقدامی صحیح بود که از سمت وزارت نفت پیگیری شد. او در ادامه با اشاره به اینکه «بخش خصوصی نیز باید از فضای ایجاد شده نهایت استفاده را بکند»، گفت: به نظر می رسد بخش خصوصی برای انجام معاملات نفتی باید خودش را با استانداردهای جهانی تطبیق دهد تا به این واسطه، ضریب اطمینانی برای تحقق خواسته آنها برای حضور در فرآیند فروش نفت ایجاد شود. پدیدار در ادامه می گوید: فراهم کردن زمینه های شناخت بیشتر و الزاماتی که افراد متقاضی برای ورود به معاملات نفت خام باید داشته باشند نیاز به اطلاع رسانی بیشتری دارد تا افرادی که برای خرید نفت خام و فروش آن به بازار جهانی تمایل و توانایی دارند مطابق شاخص های بورس پیش بروند تا تخلفی شکل نگیرد.

احتمال تکرار بایک وجود ندارد

فروش نفت خام توسط بخش خصوصی، تجربه ای است که در دور قبلی تحریم ها نیز وجود داشت و البته بایک زنجاری نیز از دل همین تجربه بیرون آمد. وزارت نفت ایران در حالی همچنان درگیر پرونده بایک زنجاری است که زنگنه پیش از این نسبت به شکل گیری بایک زنجاری های جدید هشدار داده بود. او با اشاره به احتمال شکل گیری بایک زنجاری های جدید با بازگشت تحریم ها گفته بود «باید از تجربه های گذشته برای جلوگیری از رشد بایک زنجاری های جدید بهره ببریم و بررسی های لازم را روی افراد جدید انجام دهیم». تاکید زنگنه بر ایجاد سازو کارهایی که مانع سواستفاده افراد از شرایط تحریم شود در حالی از مدت ها قبل بیان شده است که این نگرانی در میان بسیاری از کارشناسان نیز وجود دارد. بخشی از این کارشناسان حتی به عرضه نفت خام در بورس انرژی نیز پدیدار از «زیرساخت ها»، تنها فرد خریدار نفت خام با بستر بورس نیست. اشاره او به شناخته بودن فرد معامله گر و ارتباط او با پالایشگاه های معتبر طرف معامله و توافق نامه هایی است که میان فرد خریدار نفت خام ایران و پالایشگاه های خریدار نفت وجود دارد. عضو کمیسیون انرژی اتاق ایران به باز کردن اعتبار اسنادی، پرداخت ۱۰ درصد سپرده نقدی، پرداخت ۲۰ درصد وجه خرید به صورت ریالی و تصویب ۸۰ درصد باقی مانده به صورت ارزی از جمله مواردی است که او به آنها اشاره می کند و عقیده دارد هنوز چنین شرطی در کشور وجود ندارد. پدیدار با وجود تردیدهایی که نسبت به فراهم بودن زیرساخت های عملیاتی عرضه نفت خام در بورس انرژی دارد، تاکید کرد ایجاد فضا برای ورود بخش خصوصی به معاملات نفت خام،

زنگنه معتقد است موضوعاتی نظیر فروش نفت در بورس هزاران مساله دارد که تا زمانی که این مسائل و جزئیات حل نشود، نمی توان به انجام این کار مبادرت کرد

انرژی اتاق ایران و کارشناس حوزه انرژی از جمله افرادی است که از نگاه او زیرساخت های عرضه نفت خام در بورس انرژی آماده نیست و اثر بخش بودن چنین تصمیمی نیاز به زمان دارد. پدیدار عقیده دارد ابتدا باید زیرساخت های بورس انرژی برای عرضه نفت خام به صورت پایدار فراهم باشد و اشخاص حقیقی و حقوقی وارد معاملات شوند. منظور پدیدار از «زیرساخت ها»، تنها فرد خریدار نفت خام با بستر بورس نیست. اشاره او به شناخته بودن فرد معامله گر و ارتباط او با پالایشگاه های معتبر طرف معامله و توافق نامه هایی است که میان فرد خریدار نفت خام ایران و پالایشگاه های خریدار نفت وجود دارد. عضو کمیسیون انرژی اتاق ایران به باز کردن اعتبار اسنادی، پرداخت ۱۰ درصد سپرده نقدی، پرداخت ۲۰ درصد وجه خرید به صورت ریالی و تصویب ۸۰ درصد باقی مانده به صورت ارزی از جمله مواردی است که او به آنها اشاره می کند و عقیده دارد هنوز چنین شرطی در کشور وجود ندارد. پدیدار با وجود تردیدهایی که نسبت به فراهم بودن زیرساخت های عملیاتی عرضه نفت خام در بورس انرژی دارد، تاکید کرد ایجاد فضا برای ورود بخش خصوصی به معاملات نفت خام،

میزان عرضه، یک میلیون بشکه نفت خام سبک در رینگ بین المللی بورس انرژی است. تسویه معامله به صورت ۲۰ درصد ریالی (نقدی) و ۸۰ درصد ارزی (اعتباری) است و قیمت پایه بر اساس قیمت های معاملاتی امور بین الملل شرکت ملی نفت ایران در اطلاعیه عرضه اعلام شده و متقاضیان روی قیمت نفت خام رقابت می کنند

من می دانم وزارت نفت نمی خواهد بار دیگر اتفاقاتی نظیر بایک زنجاری رخ دهد زیرا خود وزارتخانه هم از اینکه بخواهد در شرایط تحریم برای خود در دسری درست کند خسته شده است. تا آنجا که من شناخت دارم اراده وزارت نفت هم بر این است که فروش نفت از طریق بخش خصوصی از مسیری درست انجام شود. علی کار در مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران هم در این مورد می گوید: «قاعده تا نباید ماجرای بایک زنجاری در بورس تکرار بشود. چون بورس، هدایت می کند. در بورس شرکت سپرده گذاری داریم، اصلاً ما دخالت نمی کنیم. منابع ریالی اولیه را آن ها دریافت می کنند. ضمانت نامه برای ۸۰ درصد بقیه را آن ها از بانک های معتبر دریافت می کنند. اگر یک بانکی نخواهد ضمانت دهد، تمام کسب و کار کشور می تواند متاثر شود». فروش نفت خام در کشورهای تولیدکننده این ماده عمدتاً از طریق دولت ها یا شرکت های نفت انجام می شود و تولید کنندگان نفت اصلاً تمایلی به خرده فروشی تا سپردن فروش نفت به شرکت های تجاری خصوصی ندارند. علت این عدم تمایل به بحث های پیچیده بازاریابی نفت خام و رقابتی باز می گردد که در این بازار وجود دارد. با این حال برخی شرکت های شناخته شده بین المللی در دنیا به کار فروش نفت مشغول هستند. با خروج دونالد ترامپ از توافق بین المللی بر جام و بازگشت تحریم های یکجانبه خرید نفت ایران از سمت آمریکا، عرضه نفت خام ایران در بورس انرژی و ورود بخش خصوصی به فرآیند فروش نفت به عنوان راهکاری برای جلوگیری از افت صادرات نفت خام کشور از سمت دولت پیشنهاد شد که حدود یک هفته پیش از آغاز فاز دوم تحریم های نفتی آمریکا علیه کشورمان عملیاتی خواهد شد.

هزار و ۱۵ واحدی تا رقم ۱۸۲ هزار و ۹۲۹ واحدی افزایش یافت و در نتیجه رشد ۱۹۱۴ واحدی را تجربه کرد. در تاریخ ۱۸ مهر ماه گذشته این شاخص آزاد شناور در تراز ۱۹۳ هزار و ۸۴۴ واحدی قرار داشت اما با گذشت پنج روز کاری ۵۹۳ واحد رشد کرد و تا عدد ۱۹۳ هزار و ۴۲۷ بالارفت.

در عین حال شاخص ۳۰ شرکت بزرگ بورسی ۱۴۴ واحد رشد کرد و به رقم ۹ هزار و ۱۶۸ رسید. شاخص بازار دوم نیز با ۶۴۳۹ واحد رشد عدد ۳۵۱ هزار و ۱۱ واحدی را تجربه کرد.

در عین حال شاخص بازار اول با ۸۶۲ واحد افزایش رقم ۱۳۷ هزار و ۵۳۶ واحدی را تجربه کرد.

انگشت اتهام بورس به سمت حقوقی ها

اماد در آخرین روز کاری بورس اوراق بهادار عرضه اولیه یک شرکت جدید باعث شد، عده ای ترغیب شوند که مقدار از نقدینگی خود را در بورس سرمایه گذاری کنند و تا حدودی جریان مافات رخ دهد البته تاثیر این عرضه نمی تواند چندین مداوم باشد، چرا که این شرکت چندان بزرگ نیست.

در عین حال سرمایه گذاران بورسی با اتمام اولین ماه پاییز منتظر گزارش های شش ماهه هستند و افشای رسمی این گزارش ها می تواند تصمیمات سهامداران و برنامه آن ها برای شش ماهه دوم سال را تحت تاثیر قرار دهد.

در پنج روزه کاری بورس اوراق بهادار تهران در هفته ای که گذشت شاخص کل بازده نقدی و قیمتی بازار سهام از تراز ۱۸۱

در روزهای گذشته قیمت بسیاری از سهم در سرازیری افتاد و بسیاری معتقد بودند که برخی حقوقی ها به جای اینکه در صف های خرید سهم عرضه کنند باعث کاهش آشنایی کلان کشور قرار می گیرد. برخی علت کاهش قیمت سهام را نه دلایل بنیادی، بلکه فعالیت نادرست برخی سهامداران حقوقی می دانند و امروز انگشت اتهام به سمت این سهامداران نشانه رفته است.

به گزارش ایسنا، بورس تهران در حال حاضر شاهد روزهای متفاوتی است. از یک سو نزدیک شدن به تحریم های یک جانبه آمریکا سرمایه گذاران بورسی را تهدید می کند از سوی دیگر عرضه های نا بهنگام برخی از حقوقی ها سرمایه گذاران خرد را هدف قرار داده است.

سهامداران این روزها منتظر منتشر شدن گزارش های شش ماهه شرکت های بورسی هستند. از طرفی با نزدیک شدن به ۱۳ آبان تصمیمات سرمایه گذاران تحت تاثیر وقایع کلان کشور قرار می گیرد. برخی علت کاهش قیمت سهام را نه دلایل بنیادی، بلکه فعالیت نادرست برخی سهامداران حقوقی می دانند و امروز انگشت اتهام به سمت این سهامداران نشانه رفته است.

به گزارش ایسنا، بورس تهران در حال حاضر شاهد روزهای متفاوتی است. از یک سو نزدیک شدن به تحریم های یک جانبه آمریکا سرمایه گذاران بورسی را تهدید می کند از سوی دیگر عرضه های نا بهنگام برخی از حقوقی ها سرمایه گذاران خرد را هدف قرار داده است.